

Vogelvereniging

Noordwijkerhout en Omstreken.

Opgericht 8 mei 1957

22e JAARGANG

De Kolibri

Juli/augustus 2016

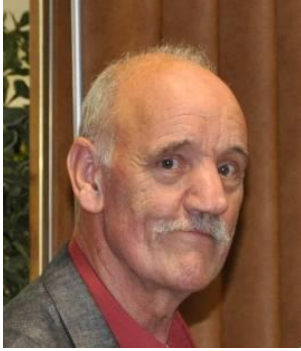
BESTUURSPAGINA V.V. DE KOLIBRI

ERELID: Piet vd Berg LEDEN VAN VERDIENSTE Henk Haasnoot Ben Zwetsloot Con van der Ven	Lidmaatschap Volwassenen 33euro AOW 28 euro Jeugd tot 17 j 17 euro Gastlid/jeugd 21/16 euro	KvK nummer; V 40445820 Verenigingscode NbvV; N16 Bankrek met IBAN nr NL34 RABO 034.69.04.811 Oplage maandblad 150 stuks
Voorzitter B.J. Zwetsloot (Ben) Boekhorstlaan 42 2215 BD Voorhout 0252-216636 benzetsloot@live.nl	Secretaris / Redactie / Website A.A. Ooms (Arno) Spoorlaan 17 2215 KN Voorhout 06-44048090 secretaris@dekolibri.com	Penningmeester O. Rinzema (Oege) Componistenlaan 45 2215 SN Voorhout 0252-220646 rinze002@planet.nl
Algemeen Commissaris W. Anthonissen (Willem) Andellaan 20 2211 JV Noordwijkerhout 0252-375668 geen E-mail	Ledenadministratie H. Nederpel (Hennie) Leidsevaart 192 2211 WE Noordwijkerhout 0252-340860 ledenadministratie@dekolibri.com	Ringcommissaris C.G.A. vd Ven (Con) Kievitshorn 10 2211 LJ Noordwijkerhout 0252-374150 ringencommissaris@dekolibri.com
Materiaalcommissaris / PR Coördinator Vogelbestand H.J. Haasnoot (Henk) Guldemondvaart 23 2211 JA Noordwijkerhout 0252-377097 h.haasnoot@kpnplanet.nl	Prijzencommissie T. Zwetsloot (Toos) / M. Elstgeest (Mies) van Gendtlaan 37 2121 WW Bennebroek 023-5848543 mies.elstgeest@online.nl	Coördinator Vogelmarkt P. vd Berg (Piet) Helmstraat 16 2211 PG Noordwijkerhout 06 24877001 geen E-mail
Maandbladbezorgers; H. Haasnoot, A. Weijers, C. de Mooij, J. Floris, E. Hulsebosch en J. Luijten.	In geval van overgenomen artikelen is de vereniging niet aansprakelijk. Alle ingezonden kopy blijft voor verantwoording van de auteurs.	Vogelmarktwerkgroep Piet vd Berg O / M Gerrit Wesseling O Theo Hogervorst O Martien van Gent O / M Willem Anthonissen O J. Floris M E Hulsebosch M S. Alsemgeest O / M

www.dekolibri.com

Let op ! Aan- en afmelden leden en andere ledenmutaties graag via ledenadministratie@dekolibri.com Niet via andere bestuursleden. Uitzondering is een aanmeldformulier wat u inlevert op bijvoorbeeld de vogelmarkt. Wij zorgen dan dat dit bij genoemd adres terecht komt.

**Uitgifte maandblad september 2016 medio
27 augustus 2016**

MENSEN KIJKEN !!!!!

Afgelopen zaterdag hebben Henk, Piet en ik weer flink aan de weg getimmerd op de braderie in Noordwijkerhout. Het was misschien iets rustiger dan andere jaren maar het weer was met ons. Een aantal leden trakteerden ons op koffie met appelgebak en een biertje. Met al die mensen die langs je kraam komen is het net een wandelende tentoonstelling. Schitterend om te zien. Heel Noordwijkerhout en omstreken weet weer dat de Kolibri nog goed in zijn veren zit. Hierop inhakend de nieuwe leden van voorheen Vogellust heet ik van harte welkom bij de club. Hopende dat het jullie goed zal bevalen bij ons. Het zal wel even wennen zijn, maar we zijn gelukkig geen vreemden voor elkaar.

Zaterdag 9 juli zijn we weer met de fietsers naar onze leden gegaan om hun vogels te bekijken. Ieder doet het op zijn eigen manier. Groot of klein het maakt niet uit. Enkele zijn al dagen van streek, hoe zullen ze het vinden. Zijn ze mooi, en is alles voor elkaar. Is mijn water schoon en hebben ze nog genoeg voer. Maar dan als het zover is weten ze van trots niet hoe ze kijken moeten en dat is maar goed ook. Wij, de fietsers, kijken hoe anderen het doen, misschien ook wat voor ons op deze manier, zoals hij het doet? Dit jaar waren we met 11 man, dat was wat aan de magere kant. We gaan bekijken hoe we het in een ander jasje kunnen steken, meer mensen en mogelijk op een andere dag dan de barbecue.

De wandeling door de duinen met Siem Vos als onze gids was weer een toppertje. In een aangepast tempo konden we genieten van het mooie ochtendzonnetje, de omgeving en zelfs de groene hagedissen lagen op ons te wachten. Om 10 uur was het koffietijd met appelpunt, waarna men weer huiswaarts ging. Misschien volgend jaar een wandeling in Panbos?

Het juli nummer van Onze Vogels bevat een heel artikel over Dier Welzijnsbesluit. Best eens goed om te lezen als u de vogels ter keuring aanbiedt op een tentoonstelling. Een aantal bepalingen zijn veranderd en het is goed om dat te weten. Er staan natuurlijk ook dingen in die zelfs mijn zuster weet maar dat is altijd zo.

De braderie afgelopen zaterdag was onze laatste activiteit. Het einde van een mooi seizoen. Vele waaieren misschien nog uit naar de diverse richtingen, de thuisblijvers komen ongetwijfeld ook aan hun trekken. Vergeet onze gevleugelde vrienden niet, en ik wens u alle een mooie tijd en graag weer tot in september.

Graag tot volgende keer,

B. Zwetsloot v.zr.

Agenda 2016 V.V. De Kolibri

27 augustus	Vogelmarkt	
01 september	Openingsavond / Sprekersavond	
17 september	Braderie Voorhout	
24 september	Vogelmarkt	
13 oktober	Open Podium	
20 oktober	Bingoavond	
29 oktober	Vogelmarkt	
02 november	Inbrengen vogels (leden)	17.00 – 20.00 uur
03 november	TT Keuring (organisatie)	
04 november	TT-opening	20.00 – 22.00 uur
05 november	Tentoonstelling	10.00 – 18.00 uur
06 november	Tentoonstelling	10.00 – 17.00 uur
06 november	Uitkooien	17.00 uur
10 november	Sprekersavond	
26 november	Vogelmarkt	
08 december	Uitreiking prijzen TT	
17 december	Vogelmarkt	

Ziekenboek

=====

Nu even geen mededelingen

=====

Spreuk van de maand:
Alles is zoals het is. Wil je het veranderen?
Dan is alles weer zoals het is.

De barbecue een groot feest.

Henk Haasnoot en zijn mannen hadden weer een keurige opstelling gemaakt in de tuin van de fam. Lommerse. De koelkasten stonden op manshoogte in een keurige opstelling. Geheel gevuld tot aan de nok, en voor ieder wat wils.

Verschillende soorten bieren, wijnen CB en cognac. Voor wie nuchter wilde blijven was ook nog een vruchtensap.

Overdag hadden Piet, Jacquélien, Ans en Lida de verschillende salades en de vruchtencocktail klaar gemaakt. Niets werd aan het toeval overgelaten. Na de fietstocht werd de laatste hand gelegd aan de opstelling van onder andere de barbecue en de tafels voor de salades e.d.

Na de opening van onze voorzitter kon het spektakel beginnen. Piet en Jacquélien verzorgden de barbecue, met Ans als reserve. 46 man/vrouw telde ik dit jaar, 3 meer als vorig jaar.

Ook waren de eerste nieuwe leden uit Noordwijk aanwezig.

Een half uur na de opening gaf Piet het sein meester en kon men zijn porties salades en vlees op gaan halen. Natuurlijk niet te grote porties in een keer want zo komt iedereen aan de beurt.

Met de nieuwe warmhoudplaat was een voorraadje vlees geen probleem meer. Verschillende hadden de kachel al gauw gevonden, dus ook die deed zijn dienst. Met een vest of trui was het goed vertoeven in de buitenlucht. Het was een heel gekakel daar in de tuin, wat de gezellige sfeer goed weer gaf. Ook Bep kon zich niet inhouden en een kleine act van haar was op zijn plaats.

Henk de grote man van der barbecue liep heen en weer als een regisseur om her en der een helpende hand toe te steken. Een goed verzorgde activiteit die volgend jaar zeker voor herhaling vatbaar is. Hebt u hem gemist komend jaar is er weer een nieuwe kans.

Allemaal tot volgend jaar. Alle helpers hartelijk dank.

B. Zwetsloot uzr.

Ook in 1965 ging de kolibri al op pad, ditmaal naar zeeland.

Op de foto staan van links naar rechts

Aad Turenhout, Henk Haasnoot, Opa Bramma, Henk Turenhout en Ton Hermans

Deze maand feliciteren we...

R. Karthoubi	Sassenheim	01 juli
W.P. Anthonissen	Noordwijkerhout	03 juli
P. Hogewoning	Lisse	03 juli
E.C. Hulsebosch	De Zilk	06 juli
Th Kortekaas.	Noordwijkerhout	10 juli
M.J.A v Duijn	Katwijk	13 juli
G.C. Wesseling	Noordwijkerhout	14 juli
M. van Duin	Voorhout	15 juli
J. Turenhout	Voorhout	22 juli
J.A. Opdam	Noordwijk	26 juli
A. Lommerse	Noordwijkerhout	28 juli
L.P.H. Augustinus	Noordwijk	01 augustus
R.A. Schoonderwoerd	Hillegom	05 augustus
J. Witteman	De Zilk	06 augustus
C.J. Wittekoek	Haarlem	06 augustus
C. Becking	Noordwijkerhout	11 augustus
H.J.V.M. vd Berg	Lisse	11 augustus
N.P.C.M. v Hage	Noordwijkerhout	14 augustus
C.H.H. vd Berg	Noordwijkerhout	24 augustus
A.I.N. Dobbe	De Zilk	25 augustus

Kolibri fietstocht op 9 juli 2016

Vanaf 9 uur was het verzamelen bij Piet Lommerse en wie dat wilde nam eerst nog een kopje koffie voordat de tocht begon.

Als eerste gingen we naar Jos Elsgeest een tocht van ongeveer 12 kilometer.

Onze huis fotograaf zou deze rit niet per fiets doen maar met de auto om ons onderweg te kunnen fotograferen, niemand van ons heeft onderweg de fotograaf gezien. Op een rustig fiets tempo en met fantastisch fietsweer zijn we met 7 personen vertrokken naar Bennebroek genietend onderweg van het mooie en weidse landschap.

Bij Jos aangekomen werden we hartelijk welkom geheten door zijn vrouw en ook was Ben en z'n vrouw hier aanwezig als mede de fotograaf.

Wat dan het eerste opvalt, als je de tuin binnenstapt, is een mooie en goed verzorgde tuin met een zeer grote ronde visvijver. Na die bewonderd te hebben, kon je doorlopen naar achteren en daar stond een mooi onderhouden volière met verschillende soorten vogels. Om enkele te noemen Glosters, Lizzards, Gould Amadines, gele kanaries en zebravinken. In de volière was voor de vogels een kleine doorgang naar een schuurtje waar Jos een binnenverblijf had gemaakt en waar de vogels ook gevoerd worden. Daar trof je ook een kooitje aan met een koppeltje spitsstaart Amadines. Als Jos daarover begon te praten en vertelde dat er een jong op het broedkastje zat en in het broedkastje nog enkele eitjes lagen vertoonde hij een lach op z'n gezicht. Ik zou hieruit kunnen opmaken dat dit wel zijn paradepaardje was. Rechts achterin de tuin stond een houten chalet met ook daarin enkele hokken, dat was nu het domein van de gele kanaries, ook hier had Jos goed mee gebroed en was hij zeer blij mee. Inmiddels werd er een heerlijke kop koffie geserveerd met appeltaart en voor wie dat wilde kon bij de tweede koffie ronde nog een stuk krijgen. Na met z'n alle heerlijk in de tuin te hebben bijgepraat zijn we op weg gegaan naar Ed Hulsebosch in de Zilk.

Na een ritje van ongeveer 6 km kwamen we aan bij Ed Hulsebosch, Ed heeft kromsnavels, parkieten wel te verstaan en beschikt over een grote tuin met 3 volières waarvan 1 volière weer is opgesplitst in meerdere vluchten en er is een groot binnen verblijf waar langs de muren de kromsnavels in ruime kooien zijn ondergebracht. Zo heeft Ed vele soorten parkieten in allerlei kleuren om er enkele te noemen, Roodvleugel parkieten, Splendid, Swiften, Turquoise, Bourke's en Eleganten. Ondanks de ruime volières en de grote kooien die de vogels tot hun beschikking hebben lukt het Ed nog niet om dit jaar jonge vogels op stok te krijgen. Nadat we alles hadden bekeken en antwoorden op onze vragen hadden gehad hebben we in de tuin onze zelf meegebrachte lunch gebruikt.

De laatste etappe ging naar Cees van der Valk in Noordwijkerhout. Ben heeft helaas vanwege een lekke band de fietstocht moeten afbreken, maar na 6 km te hebben gefietst kwamen we aan bij Cees. Cees heeft zowel links als rechts in de tuin een volière staan met onder andere Swiften, Catharina's, Aymara's met jongen op stok en zebravinken. Op de grond leefden enkele paartjes Frankolijn kwartels ofwel de Jungle Bush. Cees heeft achterin de tuin een heerlijk zitje onder een afdak gemaakt en kan zo onder alle weersomstandigheden de beide volières goed overzien. De trots was toch wel de Grijze Roodstaart papegaai. Deze tamme en gekortwiekte Grijze

Roodstaart kan wel praten zei Cees, maar je zal net zien met vreemden erbij praat hij niet en dat was ook zo. De papegaai werd buiten op z'n klimpaal gezet en kreeg zodoende van ons ook de nodige aandacht.

Onder het genot van koffie of wat frisdrank werd er rond 15:15 uur een eind aan de fiets tocht gemaakt.

Jammer is het wel dat we met zoveel leden dit jaar zo weinig leden op de fiets hebben gekregen, om bij collega kwekers eens te komen kijken. Een aantal van ons ging huiswaarts en voegde zich om 17:00 uur weer bij Piet Lommerse voor een heerlijke BBQ.

Ed Pronk

3							5	4
	4							3
	6	5					8	
2				1	4	7		
	9	4			7	2		
1	5	3	9			8	7	
				2			9	5
8								

SUDOKU ***nummer 1.***

Kleine Zilverreiger weer in de lift?

De Kleine Zilverreiger doet het in ons land wat minder goed dan de Grote Zilverreiger. De misschien wel belangrijkste reden is zijn gevoeligheid voor vorstperioden.

Winterkou doorstaat de Grote Zilverreiger betrekkelijk gemakkelijk, maar voor de Kleine Zilver ligt dat anders. Enkele wat koudere winters, die echt niet 'streng' genoemd mogen

worden, lieten diepe sporen na in de kleine Nederlandse broedpopulatie. Gaat het dit jaar weer crescendo, na (opnieuw) een zachte winter? Kleine Zilverreiger. Foto: Harvey van Diek

Vogelspecialzaak: De Bosruiter

Siervogels – kweekvogels – zangvogels

Vogelbenodigheden, alle soorten losse zaden, diverse speciale zaadmengelingen, levende voedseldieren en diepvriesinsecten.

Door onze natuurlijke ligging zijn wij ook een rust en oplaadpunt voor wandelaars en fietsers.

telefoon 06-53594006 of 0165-382782

Tot ziens bij Jack en Carla

Turfstraat 36, 4714 SG Sprundel

www.bosruitervogelspecialzaak.nl

Geon Handels Onderneming

www.geonshopping.nl

Speciaalzaak voor de vogelliefhebber

Voor al uw voeders voor zaadeters, kromsnnavels, vruchten- en insecteneters

en alle toebehoren

de Roysloot 4-b
2231 NZ Rijnsburg

Mobiel: 06 54 28 56 95

Legnood

Door Henk Haasnoot

Er zijn maar weinig vogelliefhebbers die kunnen zeggen, dat ze nooit te maken hebben gehad met legnood bij hun gevleugelde vrienden. De vogels van ervaren vogelliefhebbers hebben minder te maken met legnood.

Legnood is geen ziekte in de natuur zijn er geen gevallen van legnood bekend. Het is dus een probleem dat zich stelt in onze hobby.

Wat zijn de bijzonderste oorzaken van legnood:

1. De vogels hebben geen grit, gemalen oesterschelpen en mineralen ter beschikking.
2. De pop is te jong.
3. Te koud of te grote temperatuur verschillen.
4. Pop is verzwakt.
5. Stress.
6. De man jaagt teveel achter de pop.
7. Erfelijke eigenschap.
8. Voeding niet optimaal

We gaan eens bekijken hoe we legnood kunnen voorkomen.

1^e Het is heel belangrijk dat vogels het hele jaar kunnen beschikken over grit, sepia, gemalen oesterschelpen en mineralen. Het skelet is opgebouwd uit deze stoffen ze zijn dus onmisbaar.

Een pop die eieren gaat leggen moet diep in haar reserve gaan om stevige eischalen te produceren. Heeft de pop gebrek aan deze voor haar essentiële bouwstoffen dan legt ze eieren waar van de eierschaal te dun is.

Of in extreme gevallen zelfs zonder eischaal in vogelterminologie een windei. Dergelijke eieren vormen een gevaar voor de pop en gaan altijd gepaard met legnood.

2^e Een kanariepop van minder dan 10 maanden zet je moet in voor de kweek dat is gewoon om moeilijkheden vragen.

3^e Kanaries worden vaak te vroeg samen gezet voor de kweek. Als de vogels onverwarmd zitten kan het in het voorjaar overdag vrij warm worden en 's nachts vriezen.

Als je dan ook weet dat kanaries hun eitjes leggen tussen 7 en 8 uur moet je ook weten dat dit het koudste ogenblik van de dag is. De pop loopt dan uiteraard meer risico op legnood. Als je kanaries onverwarmd zitten is eind maart nog vroeg genoeg om de vogels samen te zetten.

4^e Een pop kan verzwakt zijn door aan de vogel lang genoeg op krachten te laten komen.

5^e Stress vele toestanden leiden naar stress: de vogels verplaatsen naar een andere omgeving – te driftige of agressieve man - te veel lawaai – ongedierte enz.

Pas bijgehaalde vogels zet je niet onmiddellijk in voor de kweek. Overschakelen van voeding doe je best geleidelijk en best niet juist voor of tijdens het broedseizoen. Dat het in een goed kweekhok rustig moet zijn zal niemand verwonderen.

Dat je tijdens de kweek geen vreemden in je hok laat zou iedereen moeten weten. Dat een kweekhok vrij moet zijn van luizen – mijten – muggen – muizen enz weet iedereen.

6^e Een te driftige of te agressieve man zet men best niet in voor de kweek. Als deze de pop teveel najaagt, als ze haar eitje moet leggen, kan ze hierdoor uitgeput raken waardoor legnood kan ontstaan.

7^e Wanneer je regelmatig met legnood te maken hebt, kan het ook een slechte erfelijke eigenschap zijn van de stam. Het is dan beslist nodig dergelijke vogels niet meer in te zetten voor de kweek.

8^e Dat legnood ook te maken kan hebben met de voeding zal niemand verwonderen. Een goede zaadmengeling, regelmatig eivoer tijdens de voorbereiding van de kweek aangevuld met groenvoer – kiemzaad – stukje appel – vogelmuur in zaad is noodzakelijk.

Stel nu dat je toch te maken hebt met een pop die legnood heeft. Dan zet je de pop op een rustig en warmplaatsje of ziekenkooi ± 30 graden.

Bijna in alle gevallen zal de pop haar eitje leggen. Bij een acuut geval kan men een druppeltje zonnebloemolie in de cloaca druppelen.

Wat je niet mag doen is zelf proberen het eitje af te drijven want dan loopt bijna altijd fataal af voor de vogel in kwestie.

Het eitje kan breken of de eileider wordt mee uitgestuwd wat een zekere dood betekent voor de pop. Het is niet per definitie dat een pop die legnood heeft, bij het leggen van haar eerste eitje, ook bij de volgende eieren legnood zal hebben.

Het blijft toch wel raadzaam dit op te volgen. Er zijn uiteraard nog oorzaken die naar legnood kunnen leiden zoals een abnormaal groot ei, kwetsuur, tumor of ontsteking in de eileider, de pop kan ook te vet zijn. Legnood kan zoals je gelezen hebt meerdere oorzaken hebben.

Voor al uw
vogelbenodigdheden en
diervoeders

JET

Assortiment vogelbenodigdheden:

- Vele soorten nestmateriaal
- Div. broedblokken
- Kweekkooien
- Voorfronten (div. maten)
- Div. soorten bodembedekking
- T.T. materialen
- T.T. hoezen / tassen
- Div. soorten T.T. kooien
- 2K verf wit / zwart
- Koudijs producten
- Tevens volièrebouw

ACTIE

**Wit nestmateriaal
1 zak van € 4,25 voor
€ 3,75.**

**Cocos inlegnest voor
kanarie van € 0,95
voor € 0,75.**

**Geldig t/m september
2015**

Op is op !!!

Diverse merken vogel-, eivoer: Beyers, Teurlings, v. Himbergen, Witte Molen, Versele Laga, Slaats, Jan Koenings, Metazoa, eigen mengsel
Duivenvoer: Matador en Backs producten
Orlux – Cede – Sluis – K.F.F.- Geldof producten

Voer voor: Honden, Katten, Paarden, Knaagdieren, Vissen, Alpaca, Kangoeroe etc.

Eerste zaterdag van de maand : Vogelmarkt Vollenhove
Laatste zaterdag van de maand : Vogelmarkt Noordwijkerhout
Vogelmarkt : Zwolle
Vogelmarkt : Assen
Diverse landelijke shows (na te vragen bij Jet)

Jet van de Kamp
06 – 303 381 92 (tussen 13.00 – 21.00 uur bereikbaar)
Woensdagavond bezorgavond
Op afspraak is afhalen mogelijk

www.jetvogelvoer.nl

Harderwijk

ALLE DIEREN HEBBEN PRET MET VOER VAN JET

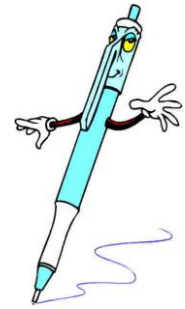
V.V. De Kolibri 2016

13

Noordwijkerhout

Hierbij een impressie van de volière-perikelen tot nu toe.

Door Jan Nederpel

Gegevens volière:

Er is een verwarmd nachthok van 2,5m breed, 3m lang en 2,2m hoog. Dan een overdekt tussenstuk van dezelfde afmetingen en dan nog een open gedeelte van 29 meter lang. Boven de favoriete broedplekken zijn er ook nog kleine overkappingen gemaakt.

In de volière zijn gehuisvest:

1 koppel Pruimenkopparkiet, 1 koppel Driekleur glansspreeuw, 1 koppel Mexicaanse Roodmus, 1 koppel Rode Kardinaal, 1 koppel Roodoor buulbuul, 1 koppel Lady Amherst fazanten een paar Bicenow astrilde en 1 koppel Blauwkeelsialias.

Dit alles vliegt door elkaar en langs elkaar. Dat ging goed tot het broedseizoen begon. De Glansspreeuwen en de Sialias kregen ruzie en ook het mannetje Rode Kardinaal en de Roodmussen.

De Pruimkop en Glansspreeuwen hebben naast elkaar een broedblok in het binnenhok, dit leverde geen problemen op.

Het geruzie tussen de Glansspreeuwen en de Sialias werd zo erg, dat ik de Glansspreeuwen en Pruimkoppen afgezonderd heb in het binnenhok met aansluitend het overdekte gedeelte. Maar nog herriemaken met elkaar!

De Glansspreeuwen hadden 4 eieren – 4 mooie jongen. De Pruimkoppen slechts 1 ei (normaal ieder jaar 5 eieren en 5 jongen, het was een superkoppel)

Dit jaar heb ik voor het eerst verlichting met dimmer in het binnenhok, zodat de vogels in de winter de gelegenheid hebben een verwarmt plekje te zoeken. In maart heb ik het licht in het binnenhok uitgedaan. Misschien is dit de oorzaak van het mislukken van het broedsel van de parkieten.

In de rest van de volière ging het redelijk. Op een klein opstootje na, tussen de Kardinalen en de Buulbuuls, maar deze kan ik ook nog uit elkaar halen.

Dat was uiteindelijk toch nodig. De Kardinaal en de Buulbuul nestelden in dezelfde conifeer en pikten elkaars nestmateriaal! De Buulbuuls heb ik toen afgezonderd en direct maakten ze een nieuw nest. Ze legden 3 eitjes, hieruit kwamen 3 jongen. Helaas zijn er met regen en wind toch 2 jongen uit het nest gevallen. Ze zaten al in de veren, dus daar baalde ik behoorlijk van. Het derde jong is gelukkig wel voorspoedig opgegroeid.

De Roodmussen hebben een nestje in dezelfde conifeer als de Kardinaal. De Kardinaalvrouw zit ook op 3 eitjes. Helaas niet bevrucht. De man zingt

fantastisch, maar heeft kennelijk geen tijd voor andere zaken. De eitjes en het nest heb ik toen verwijderd. Binnen 10 dagen hadden ze weer een nieuw nest gebouwd. Weer lagen hier 3 eitjes in, maar helaas waren ook deze weer onbevrucht. Dit gebeurde hierna zelfs nog een keer.

De eitjes van de Roodmussen waren ondertussen uitgekomen, 2 jongen. Op een geven moment ben ik in de volière bezig en zie ik de Kardinaal man van het Roodmussen nest afkomen. Dus ga ik snel kijken of hij de boel niet gesloopt heeft. Maar nee, het is nog gekker! Hij heeft ze geannexeerd en voert ze voortreffelijk.

Ik kreeg de kans om de Kardinaal man te ruilen bij een andere liefhebber en dat heb ik gedaan. De nieuwe man met pop zijn onafscheidelijk en ze is weer een nieuw nest aan het maken.

De Roodmussen hebben het voeren van hun jongen weer overgenomen van de Kardinaal. De Lady Amherst fazant (hen) zit op 7 eieren te broeden in de conifeer en de haan loopt er gewoon bij.

En dan nu de Sialias.

Deze hebben in het hart van de volière een blok om in te broeden, met een opening van 34 mm. De man inspecteert en bouwt het nest. Het vrouwtje legde hierin uiteindelijk 6 eitjes. Het mannetje wordt agressiever tegen alles en iedereen die in de buurt van het blok komt. Zelfs de fazantenhaan is niet welkom. Als bommenwerpers maken ze duikvluchten naar de kop van het arme beest. Ik controleer regelmatig het nest, maar tegen de tijd dat de eieren uit moeten komen kan ook ik niet meer zonder pet de volière in. De pop vliegt zelfs mij aan! Als ik kijk of er al geringd kan worden, wordt het helemaal uitkijken. Tijdens het ringen vliegen ze me constant aan om de jongen te beschermen.

De fazant heeft ook kuikens, 6 stuks. Maar na 2 dagen vind ik 1 dood jong. Waarschijnlijk heeft ze er per ongeluk op gestaan. Nu zijn ze zo groot dat ze een slaappleats in de struiken, of een hoge stok opzoeken. De haan heb ik afgezonderd, zodat hij de jongen geen kwaad kan doen.

Die zit nu dus in het hok bij de Pruimkoppen en Glansspreeuwen.

Maar toen begonnen de Glansspreeuwen de Fazant ineens te treiteren. De fazanthaan werd aangevallen door de oude spreeuwen. Dit kostte de haan een paar staartveren, ze hingen er gewoon aan. Toen de jongen een paar dagen uit het broedblok waren, leek ze dit ook wel een leuk spelletje. Nu hingen ze dus met z'n 6- en aan hem!

Het beestje zag er niet meer uit. Dus de haan gepakt, een 'kippenbril' opgedaan en bij de hen en kuikens gezet. Gelukkig gaat dat nu goed. Ook de Pruimkoppen heb ik bij ze weg moeten halen en in de grote afdeling gedaan. Met de Pruimkoppen hebben de Sialias geen problemen, dit gaat prima samen. Het deurtje tussen de Bulbuuls en de rest van de volière heb ik ook weer opgedaan.

De Kardinalen hebben nu een plekje in de conifeer in de grote afdeling en de Buulbuuls in het andere gedeelte. Dit gaat nu dus ook allemaal goed.

De 6 jonge Sialias zijn in 2 dagen allemaal het nestkasje uitgekomen. Helaas is er een tijdens het noodweer zo natgeregend, dat die het niet heeft overleefd. Het is een genot om te zien hoe de ouders ze verzorgen en geen tijd meer hebben om ruzie te maken met de andere vogels. De jongen vliegen nu een week, blijven bij elkaar en pikken overal aan. Het zijn supernieuwsgierige vogels. Ze wassen zich al in de vijver (4cm diep) en eten van de algen van de rots waar het water over loopt. De man is alweer in het broedblok begonnen met nestmateriaal. Het is verder schitterend om te zien hoe ze de vliegen en mugjes vangen, die de volière invliegen. Ook de baltsvlucht is heel mooi. Synchronon,

een beetje zoals futen elkaars bewegingen volgen. Kortom het zijn prachtige vogels, maar ongeschikt in een gezelschapsvolière met vogels van dezelfde kleur. Het broedblok wordt fel verdedigd. Of dat komt doordat mijn volière net de natuur is, is voor mij ook een vraag.

Het voer dat ze krijgen is een mix van volière zaad (agaporniden), fruitkorrels, insectenpaté en vruchtenpaté. Als er jongen zijn begin ik met kleine vismaden, pinkies en later meelwormen. Verder heel veel groente en fruit, zoals appel, sinaasappel, banaan, bosbes, aalbes, tomaat, krootjes, broccoli, andijvie en roosjes bloemkool. Ook is er een vijver met waterloopje. Hier eten ze van alles uit zoals kroos, waterplanten en de algen die ze van de rots uit het vijvertje halen. Met recht is het een echte natuur volière.

Dit zijn de belevenissen van een hobbyist tot nu toe.

Op naar de BBQ wat ook een beleving is bij de vogelvereniging DE KOLIBRI

Wie kweekt wat?

	<p>Ben Zwetsloot 06-17101376</p> <p>Kweker van: Roodvleugelparkieten en Pruimekoppen</p>		<p>Henk Haasnoot 0252-377097</p> <p>Kweker van: Neophema mutaties</p>
	<p>Oege Rinzema 0252-220646</p> <p>Kweker van: Zebravinken</p>		<p>Arno Ooms 06-44048090</p> <p>Kweker van: Poicephalus soorten</p>
	<p>Rein Schoonderwoerd 0252-519992</p> <p>Kweker van: Brilvogels en Bulbuuls</p>		<p>Martien van Gent 0252-212616</p> <p>Kweker van: Gouldamadines</p>
07		08	

Wilt u een persoonlijke advertentie? Voor 7,50 per jaar staat u ook hier.

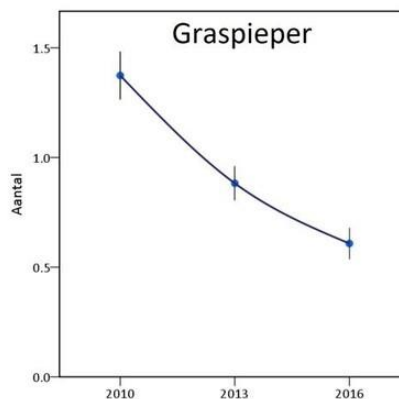
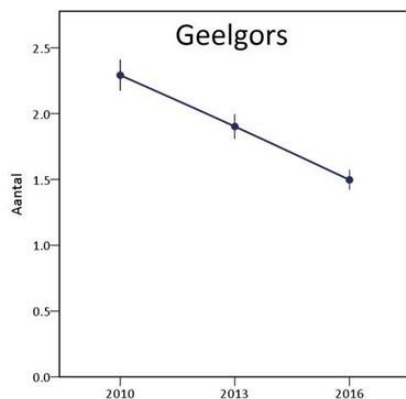
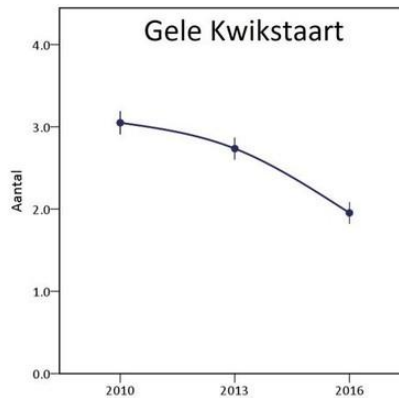
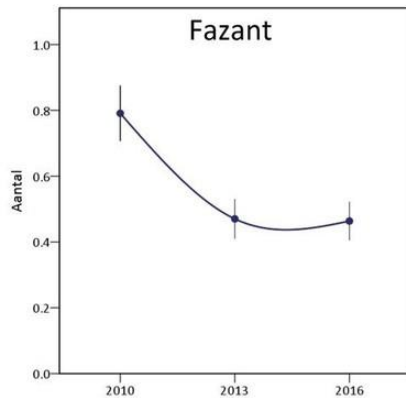
Sterke daling broedvogels in Drentse akkergebieden

Werkgroep Grauwe Kiekendief

Terwijl een grote groep vrijwilligers van Werkgroep Grauwe Kiekendief zich opmaakt voor de vierde en laatste punttelronde van het Meetnet Agrarische Soorten (MAS) 2016, wordt duidelijk dat er in Drenthe na een grootschalige telling in 2013 zich dit jaar opnieuw een scherpe aantalsdaling aftekent onder karakteristieke broedvogels van het Drentse agrarische gebied.

Sinds 2009 worden er in Drenthe systematisch broedvogels in agrarische gebieden geteld, volgens de punttelmethode. Hiervoor is een meetnet van honderden telpunten neergelegd waarvan een steeds groter deel jaarlijks door vrijwilligers van Werkgroep Grauwe Kiekendief wordt geteld. Naast de tellingen door de vrijwilligers vindt elke drie jaar, in opdracht van provincie Drenthe, een herhalingstelling plaats op ongeveer 150 telpunten. Dit is om de ontwikkelingen van het aantal (broed)vogels in het agrarisch gebied te volgen en de effectiviteit van natuurbeheer in het agrarisch gebied te meten. De tellingen zijn uitgevoerd in 2009/2010, in 2013 en in 2016.

Voor soorten als Fazant, Gele Kwikstaart, Geelgors en Graspieper laten de resultaten van de punttellingen door de jaren heen voor het aantal broedparen een afname van betekenis zien. De Graspieper in het Drentse agrarisch gebied lijkt zelfs een vrije val te maken. In de vier figuren is een overzicht gegeven van de aantalsontwikkelingen van het aantal broedparen van de Fazant, Gele Kwikstaart, Geelgors en Graspieper op basis van de punttellingen.

Aantalsontwikkeling van Fazant, Gele Kwikstaart, Geelgors en Graspieper in 2009/2010, 2013 en 2016 in het agrarische gebied van Drenthe. Aantallen zijn het getelde aantal broedparen per telpunt (Bron: Werkgroep Grauwe Kiekendief)

Voor alle vier soorten is het beeld overeenkomstig, namelijk een afname sinds de start van het meetnet. Vooral de scherpe daling van de Graspieper springt in het oog, wat in 2013 ook al werd opgemerkt.

Al in een eerder stadium zijn, om een verdere achteruitgang van het aantal broedvogels in de akkersgebieden te voorkomen, beleidsmatig een aantal strikte keuzes gemaakt. Er zijn kerngebieden aangewezen waarin het voor boeren mogelijk werd om faunaranden aan te leggen of wintervoedselveldjes in te zaaien. Deze maatregelen zorgden voor een verhoging van de biodiversiteit in de clustergebieden. Maar, alle inspanningen ten spijt, hebben de aangebrachte natuurmaatregelen vooralsnog niet kunnen voorkomen dat de aantallen van de karakteristieke broedvogels van het Drentse agrarisch gebied verder afnemen.

Desalniettemin zijn de aantallen in het agrarisch gebied van Drenthe nog altijd bovengemiddeld hoog in vergelijking tot andere akkergebieden in Nederland. Doorberekend naar aantallen per 100 hectare bedraagt de dichtheid

van de Geelgors en de Gele Kwikstaart nog altijd vijf tot zeven paar per 100 hectare en ligt dit voor de Veldleeuwerik nog altijd op elf paar per 100 hectare. Aantallen die de waarde van het Drentse agrarisch gebied onderstrepen.

Geelgorzen (Bron: Sjoerd Sipma)

Provincie Drenthe onderkent de rijkdom van haar akkergebieden voor

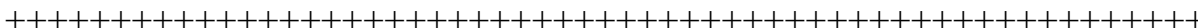
broedvogels. In 2015 heeft er beleidsmatig een accentverschuiving plaatsgevonden van weidevogelbeheer naar akkervogelbeheer, waarin versterkt zal worden ingezet op het behoud en het verhogen van de aantallen akkervogels zoals de Gele Kwikstaart, Patrijs en Veldleeuwerik. Sinds 2009 bedroeg de inzet van natuurbeheer in agrarisch gebied in Drenthe via het Subsidiestelsel Natuur- en Landschap (SNL) rond de 215 hectare. In het nieuwe stelsel Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer 2016-2022 (ANLb) is het aantal hectares aan natuurmaatregelen verhoogd naar een 250 hectare. Een niet geringe oppervlakte die duidelijk maakt dat binnen de huidige opzet van het faunabeheer in agrarisch gebied vooralsnog niet voldaan wordt aan de ecologische behoeften van broedvogels in het agrarisch gebied.

Tekst: Henk Jan Ottens, Stichting Werkgroep Grauwe Kiekendief; Popko Wiersma, Stichting Werkgroep Grauwe Kiekendief

Foto's: Thijs Glastra; Sjoerd Sipma

SUDOKU
nummer 2

7		3			2		6	
		5			9			
					6		7	4
	5					2		
8	1	2				7		
5			3					1
		1	7				8	9
9		8		5		6		

Van der Niet
 Dorpsstraat 46
 2211GD Noordwijkerhout
 tel:0252-372551
 Ook voor al uw hengelsport
 artikelen

Voor al uw
 diervoeders
 tegen scherpe
 prijzen.

Vraag en Aanbod

Momenteel geen plaatsingen

Dubbel broedsucces zeearend Vogeleiland

Natuurmonumenten

Op het Vogeleiland in het Zwarte Meer zijn dit voorjaar twee jongen van de zeearend uit hun ei gekropen. Dubbel feest dus! Vorige week vrijdag hebben boswachters van Natuurmonumenten en gespecialiseerde roofvogelringers de jongen voorzien van een kleurring. Hiermee zijn ze overal en altijd te herkennen.

Individueel herkenbaar

De twee jonge zeearenden van het Vogeleiland zijn nu herkenbaar aan een zwarte aluminium ring met witte letters AV 10 en AV 11. Vogelaars kunnen deze ringen met een verrekijker of telescoop aflezen en doorgeven. Dit is van belang om inzicht te krijgen in de verspreiding en de leefwijze van de zeearend in Nederland.

Overvloed

Tijdens het ringwerk is meteen het nest bekeken op prooiresten. Boswachter Ruben Kluit: "De jongen hebben het goed! Naast een forse snoek en brasem lagen er resten van 7 meerkoeten, 4 futen, 2 krakeenden en een haas. Niet gek dus dat het ene jong meer dan 4 kilo en het andere jong bijna 5 kilo woog".

Natuurbeheer

Het was al bekend dat Vogeleiland in het Zwarte Meer een paradijs is voor vogels. Minstens zestig soorten vogels broeden op het onbewoonde eiland. Dat nu ook de zeearend voor het tweede jaar op rij jongen grootbrengt op het Vogeleiland, duidt op een succesvol natuurbeheer van Natuurmonumenten. Rust blijft echter belangrijk. Vandaar dat het unieke eiland alleen met een gids van Natuurmonumenten te bezoeken is.

Jonge zeearenden worden geringd, mei 2014 (Bron: Thijmen van Heerde)

Tekst: Natuurmonumenten

Foto's: Gert-Jan IJzerman (leadfoto: zeearend op nest in Roggebotzand);

Thijmen van Heerde, Staatsbosbeheer

Vogelbeurzen in de regio

Vogelvereniging De Kanarievogel Katwijk

Iedere 3^e zaterdag in de maanden september t/m april van 12:00 tot 15:00 uur

Toegang en inbreng gratis

Gebouw Stichting Kleindierensport Katwijk

Oude 's Gravendijkseweg 2a, 2221DB Katwijk aan zee

+++++

Vogelvereniging Zang en Kleur Boskoop

Iedere 1^e zaterdag vd maand september t/m mei van 09:00 tot 13:00 uur

Het Plantariumgebouw, Italielaan 4, Hazerswoudedorp

Inlichtingen: www.vogelmarkt.nl

+++++

Vogelvereniging De Diamantvink te Oude Wetering

Iedere 2^e zaterdag vd maand van 12:00 tot 16:00 uur

Clubgebouw de Diamantvink te Oude Wetering

Inlichtingen: Hans van Egmond 071-3315023

+++++

Vogelvereniging De Rijsenvogel te Rijsenhout

Iedere 2^e zondag vd maand september t/m mei van 9:00 tot 13:30 uur

Clubgebouw SCW konnetlaantje, Rijsenhout

Inlichtingen A. de Waal 0297-329176

+++++

Vogelvereniging De Kolibri Noordwijkerhout

Iedere laatste zaterdag vd maand augustus t/m mei van 11:30 tot 15:30 uur

't Victorhuis, Maandagsewetering te Noordwijkerhout

Inlichtingen Piet vd Berg 06-24877001

+++++

Vogelvereniging van Vogelvrienden voor Aalsmeer e.o.

Iedere 4^e zondag vd maand augustus t/m mei van 10:00 tot 13:30 uur

Wellant college MBO, Linnaeuslaan 2, 1431 JV Aalsmeer

Inlichtingen 06-10666878 (secretaris)

+++++

Kent u nog een beurs in de buurt die het vermelden waard is, geef dan dat door aan de redactie via secretaris@dekolibri.com

**Artikelen of andere zaken voor het maandblad
inleveren voor 20 augustus 2016.**

Uiterst beroerd broedseizoen tekent zich af voor kool- en pimpelmees

NESTKAST

De eerste tekenen van een zeer slecht broedseizoen voor kool- en pimpelmezen druppelen binnen. Mezen doen er alles aan om te redden wat er te redden valt, maar zonder resultaat. In het begin van het seizoen wisselden warme en koude periodes elkaar af en zorgden ervoor dat broedsels verlaten werden en verloren gingen. Regenval en wind hebben de laatste tijd de voedselsituatie negatief beïnvloed.

Hoe het zou moeten gaan.

Terwijl de nestkastcontroles nog in volle gang zijn, tekent er zich dit broedseizoen een klein drama af voor de mezen. Eigenlijk zou alles heel gewoon moeten verlopen: de mezen nemen in maart en april hun territoria in en wachten op tekenen dat binnen afzienbare tijd de eiken uitlopen alvorens met het leggen van eieren te beginnen. Als de eiken, en in mindere mate andere boomsoorten, uitlopen is er namelijk voedsel voor de rupsen die zich tegoed doen aan de verse bladeren. Als die rupsen dik genoeg zijn dan zijn zij weer stapelvoedsel voor de mezenjongen die daarmee in goede gezondheid kunnen opgroeien en uitvliegen.

Verlaten koolmeesnest met een niet-uitgekomen ei en een klontje dode jongen van ongeveer 1 dag oud (Bron: Leo Ballering)

Mogelijke noodmaatregelen

Mocht de rupsenpiek door de mezen niet goed ingeschat worden, dan is er een heel scala aan mogelijkheden om het uitkomen van de jonge mezen toch te synchroniseren met de rupsenpiek. Als de rupsenpiek later komt dan kunnen de mezenouders besluiten tot een legpauze waardoor het langer duurt totdat het gewenste aantal eieren gelegd is, maar ze kunnen ook een broedstop inzetten waarmee de inhoud van de eieren wel levend wordt gehouden maar de embryo's niet verder groeien. De eieren komen dan op een later tijdstip uit. Als de rupsenpiek wel goed ingeschat is, maar het aantal rupsen valt tegen of er treedt ineens tijdens de jongenfase een koude periode op waardoor de rupsen niet genoeg groeien, dan mislukt weliswaar het eerste legsel maar kunnen de ouders nog massaal besluiten tot een vervollegsels.

In het huidige broedseizoen lijkt evenwel alles tegen te zitten: de eileg is laat gestart en de legsels zijn klein, er zijn legpauzes en broedstops ingetreden maar nog steeds is een groot deel van de vroegste legsels verlaten of doodgegaan. Omdat er in het bos nog steeds geen rupsen te zien zijn, valt het aantal vervollegsels ook tegen; het lijkt een verloren broedseizoen.

Berichten uit het veld

Omdat de controles nog bezig zijn is het niet goed mogelijk om deze beweringen met harde cijfers te ondersteunen maar NESTKAST, het landelijk NETwerk voor STudies aan nestKASTbroeders, krijgt uit het hele land dezelfde berichten binnen.

Verlaten koolmeesnest overgenomen door zwarte mieren (Bron: Leo Ballering)

Vanuit verschillende onderzoeksgebieden van de Vogelwacht Uden e.o. (NBr) komen berichten dat de eileg van de mezen minimaal een week later is dan in 2015 en dat was al een laat seizoen. Daarnaast zijn daar de legsels opvallend klein: ongeveer anderhalf ei minder per legsel dan in 2015. Die verkleining van de legsels lijkt overigens al een paar jaar aan de gang. Nu het broedseizoen vordert blijkt dat een groot deel van de vroegste legsels verlaten is of dat alle of een groot deel van de jongen

dood zijn gegaan, voornamelijk als ze enkele dagen oud waren. Dit duidt op voedselgebrek.

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken (NH) meldt dat er in de vroegste legfels massaal broedstops zijn opgetreden. Deze stops zijn gemiddeld vijf tot zes dagen maar kunnen oplopen tot twaalf dagen!

In Wieringermeer (NH) zien ze ook terug wat ze al voorspeld hadden: tijdens de koude periode eind april hebben met name koolmezen de eileg uitgesteld of tijdelijk gestaakt.

Onderzoekers van het Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO-KNAW) melden een wat genuanceerder beeld met lokaal wel genoeg voedsel maar met name grote uitval in de vroegste legfels en veel legpauzes en broedstops. Daarnaast zien zij een grote spreiding van de broedsels in de tijd. Er is niet echt sprake van een piek zoals in andere jaren maar meer een uitgespreide periode van broedsels in diverse fases van ontwikkeling. De vogels zijn echt bezig geweest met het aanpassen van hun broedstrategie.

Vervollegfels als redding?

Moet een hoog aantal vervollegfels dan voor de redding gaan zorgen? Helaas worden ook vervollegfels nog slechts mondjesmaat gezien, maar erger nog, er worden bijna geen rupsen gezien of gehoord; algemeen voedselgebrek voor de jongen lijkt dan ook de oorzaak te zijn van de stille ramp die nu plaatsvindt.

Tekst: Leo Ballering, NESTKAST - het landelijk NETwerk voor STudies aan nestKASTbroeders

Foto's: Rudmer Zwerver, Saxifraga (leadfoto: koolmees); Leo Ballering

VOGEL- EN DIERVOEDERS TEGEN SCHERPE PRIJZEN

25 kg	Kanariezaad	€ 27,50
25 kg	Tropenzaad	€ 23,75
25 kg	Parkietenzaad	€ 21,00
25 kg	Gr. Parkietenzaad	€ 23,00
25 kg	Volierezaad	€ 23,50
25 kg	Wildzangzaad	€ 32,00
25 kg	Postuurzaad	€ 30,00
25 kg	Agapornidezaad	€ 23,50
25 kg	Neophemazaad	€ 22,50
25 kg	Tortelduivenvoer	€ 18,50
20 kg	Onkruidzaad	€ 19,50
20 kg	Schelpenzand	€ 6,50
25 kg	Beukensnips	€ 8,50
25 kg	Witte snips	€ 9,75
5 kg	Cede kan. of Parkiet	€ 20,50
5 kg	Wittemolen eivoer	€ 14,50
10 kg	Wittemolen eivoer	€ 25,00
2 kg	Trosgierst Chinees	€ 8,00

***Ook Himbergen en Witte molen voeders
En Europese cultuur vogelzaden van
Jan Koenings
Alle broed en nest materialen***

***Cor van Schaik
Eikenlaan 2
Harmelen
Tel. 0348 - 441920***

Standhouder op Vogelmarkt V.V. De Kolibri te Noordwijkerhout.

Schrijf ook eens een stukje over uw vogels.

Kom mee naar buiten allemaal dan horen wij ....

Sovon Vogelonderzoek Nederland

Bijna iedereen weet dan dat het gaat over de wielewaal. Het is een echte zomervogel. Wielewalen komen terug uit tropisch Afrika in mei en vertrekken weer in juli en augustus. Op dit moment is het karakteristieke 'dudeljo' te horen.

De wielewaal is een uitgesproken zomervogel met die prachtig knalgele kleuren. Ondanks die tropische kleuren is een wielewaal horen makkelijker dan er een zien. De soort zit graag hoog in de kroon van een loofboom. Mede door de lichtval is ook een gele man dan lastig te ontdekken. Dat is mooi te zien op de foto van Henk Post. De vrouwtjes zijn vooral groen en die zijn in ieder geval moeilijk te ontdekken.

Habitat van de wielewaal in de Achterhoek. Bosje met populier, wilg en els langs de Slinge, Beltrum (Bron: Jan Schoppers)

Waar?

Wielewalen zijn gebonden aan loofbomen en zijn het talrijkst in broekbos en ouder populierenbos. De soort

heeft dus een voorkeur voor een wat vochtige bodem. Op drogere gronden heeft de soort een sterke voorkeur voor zomereiken en, meer regionaal (Peel en Drenthe), berken. Als we naar de voorlopige resultaten van de Vogelatlas kijken, dan zijn de hoogste aantallen gezien in Zuidwest-Drenthe en Noordwest-Overijssel, Zuidelijk Flevoland, de oostelijke Achterhoek en meer lokaal in Twente, Noord-Brabant en Limburg.

Achteruitgang door droogte?

Sinds ongeveer 1975 verdween de wielewaal uit veel gebieden op de zandgronden, waar hij voorheen ook in gemengd bos nestelde. In Laag-Nederland boekte hij lokaal enige terreinwinst, vooral in moerasbos. In Flevoland huisden tijdelijk hoge dichtheden, maar sinds 1990 is de soort ook hier sterk afgenomen. De afname houdt vrijwel zeker verband met factoren in zowel de broedgebieden (verdroging van bossen, voedselarmoede in agrarisch cultuurland) als de trek- en overwinteringsgebieden (ontbossing, jacht). Overwinteren gebeurt waarschijnlijk vooral in Zuid- en Zuidoost Afrika. Daar verblijven wielewalen in galerijbossen en regenwoud. In de overwinteringsgebieden en tijdens de trek is er een sterke relatie met regenperiodes.

Waar nu op letten?

Gezongen wordt er meestal in de vroege ochtenduren. Overdag kun je in geschikte habitats een mannetje uit de tent te lokken door de zang na te fluiten. Ook vrouwtjes zingen, in duet met het mannetje, maar de zang is hoger van toon, korter en zachter. Op dit moment, begin juni, vindt de nestbouw en het broeden plaats. Er worden 3 tot 4 eieren gelegd. Binnenkort, als er jongen zijn, wordt het voedsel meestal tot enkele honderden meters van het nest verzameld. Soms echter ook verder weg, waarbij boomloze gebieden worden overgevlogen. Intrigerend is dat er naast het broedpaar een zogenaamde 'helper' aanwezig kan zijn bij het voeren van de jongen. Waarom dit gebeurt, is nog niet helemaal duidelijk, maar het verschijnsel wordt vooral geconstateerd in open gebieden en in jaren met relatief weinig voedsel. Tekst: Jan Schoppers, Sovon Vogelonderzoek Nederland
Foto's: Dûrzan, CC BY-SA 3.0-licentie (leadfoto: wielewaal); Jan Schoppers
Film: Bernard Berendsen

Vogelbestand

Papegaaien	Jardine papegaai	A.A.Ooms	06-44048090
Papegaaien	Meijer papegaai	P.N.M.v.Hage	0252-375118
Papegaaien	Meijer papegaai	Th.Hogervorst	0252-374472
Papegaaien	Meijer papegaai	A.A.Ooms	06-44048090
Papegaaien	Meijer papegaai	J.Passchier	06-23121791
Papegaaien	NG Edel papegaai	P.N.M.v.Hage	0252-375118
Papegaaien	NG Edel papegaai	Th.Hogervorst	0252-374472
Papegaaien	NG Edel papegaai	A.A.Ooms	06-44048090
Papegaaien	Rosé kakatoe	P.N.M.v.Hage	0252-375118
Papegaaien	Rosé kakatoe	Th.Hogervorst	0252-374472
Papegaaien	Bonte boer	Th.Hogervorst	0252-374472
Papegaaien	Bonte boer	A.A.Ooms	06-44048090
Papegaaien	Triton kakatoe	P.N.M.v.Hage	0252-375118
Papegaaien	Venezuela Amazone	Th.Hogervorst	0252-374472
Papegaaien	Roestkop Caique geeldij	Th.Hogervorst	0252-374472
Papegaaien	Zwartkop Caique	Th.Hogervorst	0252-374472
Papegaaien	Zwartkop Caique	A.A.Ooms	06-44048090
Parkieten	Australische Konings	P.H.Honsbeek	06-53410173
Parkieten	Australische Konings	J.G.M.v.d.Veek	06-12777197
Parkieten	Aymara's	C.v.d.Valk	0252-372545
Parkieten	Bluebonnet Red vented	J.G.M.v.d.Veek	06-12777197
Parkieten	Blauwvleugels	John van Berkel	06-22524126
Parkieten	Blauwvleugels	H.J.Haasnoot	06-22634328
Parkieten	Bourke's	S.Alsemgeest	071-3619025
Parkieten	Bourke's	P.C.v.d.Berg	0252-377455
Parkieten	Bourke's	M.van Duin	06-12678579
Parkieten	Bourke's	H.J.Haasnoot	06-22634328
Parkieten	Bourke's	E.C.Hulsebosch	0252-523565
Parkieten	Bourke's	J.P.C.M.Nederpel	06-51612036
Parkieten	Bourke's	R.Rotteveel	06-14965884
Parkieten	Bourke's	G.P.M.Ruigrok	0252-517013
Parkieten	Catharina	W.P.Anthonissen	0252-375668

**Geef uw vogels op bij coördinator Vogelbestand
Henk Haasnoot**

Tips om huiszwaluwen te beschermen

Vogelbescherming Nederland

De huiszwaluw, velen dragen hem een warm hart toe en spannen zich in om de huiszwaluw de ruimte te bieden die hem toekomt. Vaak al vele jaren. Dit heeft een schat aan kennis en ervaringen opgeleverd die Vogelbescherming nu heeft samengebracht. En dat is nodig, de huiszwaluw kan alle hulp goed gebruiken.

Sinds de jaren '70 van de vorige eeuw is het aantal huiszwaluwen in Nederland flink gedaald, meer recentelijk is er sprake van enig herstel. Een van de oorzaken van de forse achteruitgang is dat plaatsen verdwijnen waar huiszwaluwen modder vandaan halen om hun nesten te bouwen. Ook worden er regelmatig nesten weggestoken, omdat mensen bang zijn voor de mest onder de nesten. Om het herstel te continueren, kan de huiszwaluw dus alle hulp goed gebruiken.

Timmer een plank

Vogelbescherming heeft alle kennis verzameld onder een grote groep actieve huiszwaluw-vrijwilligers, onder meer door hen te interviewen. Hierdoor zijn in het rapport, geschreven door Martine Dubois, tal van tips opgenomen over alle aspecten rondom het huiszwaluwleven. Soms is de oplossing simpel. Wie last heeft van huiszwaluwpoep, timmert een plankje onder de nesten en dan is het probleem al verholpen.

*Huiszwaluw met nest
(Bron: Mark Zekhuis)*

Kunstnesten

Voor huiszwaluwen zijn goede kunstnesten verkrijgbaar. Daarmee kun je huiszwaluwen helpen op plaatsen met onvoldoende modder om zelf nesten van te metselen.

De laatste jaren verschijnen overal in Nederland ook 'huiszwaluwtilen'. Dat zijn kunstnesten die op een speciale constructie worden aangebracht. Mits op een gunstige plek in het leefgebied geplaatst, is daarmee succes voor de huiszwaluw te boeken. Er is steeds meer ervaring mee. Vogelbescherming heeft verschillende vogelwerkgroepen ondersteund bij het plaatsen van dergelijke tilen, mede mogelijk gemaakt dankzij een legaat.

Inspiratie

Vogelbescherming wil met dit up-to-date kennisoverzicht huiszwaluwbeschermers inspireren en op weg helpen met de laatste inzichten. Uiteraard met veel dank voor allen die met hun ervaringen hebben bijgedragen!

Tekst: Stefan Vreugdenhil en Arjan Berben, Vogelbescherming Nederland
Foto's: Martin Hierck, Vogelbescherming Nederland (leadfoto: huiszwaluw en huiszwaluwnesten) Mark Zekhuis, Saxifraga

**Hano voor uw dier
Ook voor alle voeders
voor hobbydieren**

PLETTERIJ 1
2211 JT NOORDWIJKERHOUT
TEL 0252 37 29 37

MA T/M WO 9:00 - 18:00
DO EN VR 9:00 - 21:00
ZATERDAG 9:00 - 17:00

WWW.HANO.NL
VOLOP GRATIS
PARKEERGELEGENHEID

DE GROOTSTE EN VOORDELIGSTE IN DIERVOEDING

VAN DER MEER

makelaars & taxateurs

méér
makelaars!

www.vandermeermakelaars.nl

